

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
CONSUELO-PILAR SCERRI HERRERA**

Seduta ta' l-4 ta' Frar, 2009

Avviz Numru. 462/2005

Fibermar Company Limited

Vs

Christian Camilleri

Il-Qorti:-

Rat l-avviz ipprezentat mis-socjeta attrici nhar il-ħamsa (5) t'Awwissu 2005 fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tikkundanna lill-konvenut ihallasha s-somma ta' tlett elef u tnejn u tmenin lira Maltin (LM3,082) dovuti minnu bhala bilanc tal-prezz ta' diversi prodotti lilu mibjugha u konsenjati mill-istess socjeta attrici w ihallasha s-somma ulterjuri ta' hames mija u tletin lira Maltin (LM530) dovuti minnu bhala l-valur ta' numru ta' prodotti lilu konsenjati minnha fuq bazi ta' *consignment* fiz-zmien illi huwa kien qed jiggestixxi n-negozju tieghu gewwa hanut bl-isem 'Fiberman Gozo' fi Triq Borg Olivier, Victoria, Ghawdex, izda li huwa naqas milli jirritorna u jrodd lura lill-istess

socjeta attrici wara li huwa ttermina il-gestjoni tal-istess imsemmi negozju.

Bl-ispejjez u bl-imghaxijiet kummercjali b'effett mit-tmienja w għoxrin (28) ta' Gunju 1994 sad-data tal-pagament effettiv kontra l-konvenut minn issa ngunt ghas-subizzjoni.

Rat in-nota t'ecezzjonijiet tal-konvenut fejn eccepixxa s-segwenti:-

1. Il-preskrizzjoni ta' tmintax-il xahar kontemplata fl-artikolu 2148 tal-Kodici Civili.
2. Il-preskrizzjoni ta' sentejn kontemplata fl-artikolu 2149 tal-Kodici Civili.
3. Il-preskrizzjoni ta' hames snin kontemplata fl-artikolu 2156 tal-Kodici Civili.
4. Illi fi kwalunkwe kaz l-konvenut mhuwiex il-legittimu kontradittur tas-socjeta attrici.

Rat il-verbal tal-Qorti tal-ħamsa w għoxrin (25) ta' Mejju 2006 fejn il-konvenut ipprezenta l-affidavit tiegħu u talab li jigu allegati l-atti bis-sentenzi tal-kawzi decizi minn din il-Qorti diversament preseduta bin-numri 31/95PC u 32/PC decizi fl-erbgħa (4) ta' Marzu 2005 u fejn konsegwentement talab li l-provi hemm kontenuti jiffirmaw parti mill-provi ta' din il-kawza.

Rat id-digriet ta' din il-Qorti tal-istess jum fejn laqgħet it-talba hemm kontenuta.

Rat l-affidavit ta' **Bonaventura sive Arthur Farrugia** fejn spjega li s-socjeta attrici kienet bdiet in-negozju tagħha f'Għawdex flimkien ma certu Mario Bugeja li kien stqarr li xtaq jiftah *showroom* f'Għawdex armat bil-prodotti tas-socjeta attrici. Illi għalhekk is-socjeta attrici kienet waslet fi ftehim ma Mario Bugeja li hija kienet ser tagħti l-prodotti tagħha on *consignment, wholesale* lil dan Mario Bugeja biex hu jarma is-*showroom* li kellu f'Għawdex hdejn l-hanut tiegħu fejn kien armat bit-*tyres* u batteriji tal-karozzi. Konsegwentement dan Mario Bugeja tella' anke l-isem 'Fiberman' fuq is-*showroom* tiegħu.

Jispjega li kien jaf li Mario Bugeja kellu xi parentela certu Emanuel Debono u l-konvenut jghinu fin-negozju. Jghid li sa fejn jaf hu l-konvenut kien izomm il-kotba ta' dan Bugeja. Jghid li sa fejn jiftakar hu, huwa qatt ma kellu x'jaqsam ma Emmanuel Debono, izda mal-konvenut kien jitkellem ghaliex kien hu li kien johroglu l-pagamenti. Qal li pero l-konvenut gieli ghamel xi ordnijiet mieghu wkoll.

Jghid li wara certu zmien, il-konvenut beda jiehu hsieb aktar dirett tan-negozju, izda hu dejjem haseb li kien qed jghamel hekk f'isem Mario Bugeja. Fil-fatt l-*invoices* dejjem hargu fuq l-isem 'Fiberman Gozo' jew 'Bellusa Corporation' jew 'Bellusa'. Jghid li l-ahhar zewg ismijiet kienu l-ismijiet tan-negozju ta' Bugeja. Jikkonferma li la Mario Bugeja u lanqas il-konvenut ma qalulu li kien hemm xi arrangament bejniethom, fejn Mario Bugeja ma kellux x'jaqsam aktar man-negozju. Fil-fatt ighid li meta kien imur ikellem lil dan Bugeja, huwa kien jghidlu sabiex ifittex lil konvenut u li setgħa jkellimhulu, izda meta huwa kien ikellem lil konvenut, dan kien ighidlu li ried ikellem lil Bugeja.

Ghadda z-zmien u spicca li fetah zewg kawzi kontra dan Mario Bugeja, l-ewwel kawza iggib in-numru 31/95PC fl-ismijiet Bonaventura sive Arthur Farrugia vs Mario Bugeja fejn talab il-hlas ta' LM3,082 rapprezentanti bilanc minn somma akbar ta' diversi prodotti mibjughin u konsenjati lilu mis-socjeta attrici, w it-tieni kawza fl-istess ismijiet numru 32/05PC fejn talab lura il-konsenja ta' diversi prodotti tas-socjeta attrici jew li jigi moghti l-valur taghom. Spjega li fl-ewwel kawza, s-somma mitluba kienet tirrapprezenta il-prodotti li nbieghu fil-hanut t'Ghawdex, liema somma kienet ghalhekk dovuta lis-socjeta attrici w it-tieni kawza kienet tirrigwarda dawk il-prodotti, li sa fejn jaf hu, ma kienux inbieghu.

Ix-xhud ighid li dan Bugeja kien qed isostni li huwa qatt ma kellu x'jaqsam mas-socjeta attrici, izda kien Mario Bugeja li kellu x'jaqsam magħha. Jghid ukoll li sema' lil konvenut ighid f'din il-kawza, meta kien qed jixhed nhar l-erbgha w għoxrin (24) t'Ottubru 2000, li huwa, flimkien ma Emanuel Debono, kienu jixtru minghand is-socjeta attrici u

li Mario Bugeja qatt ma nnegozja magħha. Fil-fatt iġid li meta Bugeja xehed, qal li kien jaf biz-zewg kawzi fuq imsemmija u kien jaf li kienu jirrigwardaw xi debitu lil kien hemm dovut lis-socjeta attrici, izda li din kienet dovuta mill-konvenut u Emanuel Debono izda li ma kienx hemm qbil dwar il-quantum.

Jġid li huwa pprezenta id-dokumenti kollha li fuqhom għamel il-kalkoli tiegħu għan-nom tas-socjeta attrici fiz-zewg kawzi fuq imsemmija, izda fil-fehma tiegħu dawn il-ħlasijiet għandhom isiru mill-konvenut.

Huwa għamel referenza għall-ammissjoni tal-konvenut stess magħmula fil-kawza fuq indikata meta qal "*Jammetti li kien baqgħalhom xi pendenzi mal-attur nomine, imma il-ħlasijiet dovuti baqgħu ma sarux għax ma kienx hemm qbil dwar l-ammont realment dovut.*" Jġid ukoll li f'dawk il-kawzi il-Qorti ma laqgħetx it-talba attrici għaliex waslet għal konkluzjoni li ma setgħetx tilqa t-talbiet tagħha kif miġjuba kontra Mario Bugeja.

Bonaventura sive Arthur Farrugia pprezenta affidavit iehor nhar il-wieħed w għoxrin (21) ta' Mejju 2007 (fol. 22) li gie markat bħala Dok. BF. Huwa pprezenta rendikont dettaljat tal-ħlasijiet li s-socjeta attrici qed tippretendi li għandha tiehu minghand il-konvenut. Huwa esebixxa rendikont li kien baġat l-istess konvenut lis-socjeta attrici li gie markat bħala Dok. BF 1 fejn kien hemm qbil li t-*total invoicing* u *total delivery* kien jammonta għal LM8,520.50 u li minnhom trid titnaqqas is-somma ndikata bħala *payments effected* fl-ammont ta' LM4,121 bil-bilanc rizzultanti ta' LM4399. Qal li fl-istess dokument hemm indikat tnaqqis iehor ta' *credit note from Bellussa* fl-ammont ta' LM264 w allura l-bilanc kien ta' LM4,135.

Spjega li l-konvenut kien qed jippretendi li kellu jkun hemm tnaqqis ulterjuri ta' LM2,2209.17, rapprezentanti *Goods returned back as per list 26.5.94* u dan skond id-dokument anness u mmarkat bħala Dok. BF 2, li hija kopja ta' lista li kien baġat l-konvenut fis-sitta w għoxrin (26) ta' Mejju 1994. Huwa esebixxa wkoll rendikont iehor li kien baġat l-istess konvenut nhar it-tmienja (8) t'April 1994 li gie mmarkat bħala Dok. BF 3.

Jghid li f'dan id-dokument hemm konferma tas-somma nizjali ta' LM8520.50 dovuta lis-socjeta attrici, hemm ukoll lista tar-returns bir-return order fuqha fl-ammont ta' LM1,652 u mhux is-somma ta' LM2,220.17 indikati fid-Dok. BF 1 u mhux is-somma ta' LM2,209.17 indikata fuq id-Dok. BF 2. Jikkonferma li pero ma kienx minnu li l-konvenut kien irritorna l-oggetti kollha indikati fid-Dok. BF 2 u fil-fatt fuq dan kien tkellem mal-konvenut direttament.

Jghid illi huwa kien spjega lill-konvenut li mill-oggetti ritornati b'valur komplessiv ta' LM1652 hemm valur ta' LM1053 li jrid jitnaqqas mis-somma ta' *Total Invoices u Total Delivery* (LM8,250) filwaqt illi l-valur ta' LM599 irid jitnaqqas mit-*Total Goods on Consignment* (LM2619) indikati fid-Dok. BF 1.

Huwa kkonkluda billi stqarr li dan kollu jfisser li mill-bilanc ta' LM4135 imsemmi aktar 'l fuq għandha titnaqqas is-somma ta' LM1,053 kif spjegat fil-paragrafu precedenti li jhalli bilanc finali ta' LM3082 li hija ndikata fl-ewwel talba tas-socjeta attrici.

Nhar it-tmienja (8) ta' Meju 2008 in kontr'ezami ix-xhud jghid li kien Mario Bugeja li laqqgħu mal-konvenut, jekk mhux sejjer zball kien f'Ghawdex u minghalih kienu wahedhom. Ikkonferma li lil Emanuel Debono sar jafu hafna wara, mhux kif gie suggerit lilu. Jghid li għall-ewwel kien qed jinneozja ma dan Bugeja, izda wara spicca qed jinneozja mal-konvenut.

Il-konvenut **Christian Camilleri** xehed permezz t'affidavit prezentat fl-atti nhar l-erbgha (4) ta' Dicembru 2007. Jghid li r-relazjoni mas-socjeta attrici bdiet meta huwa, flimkien ma Emanuel Debono li kienu shab fin-negozju li kellhom dak iz-zmien, xtaqu jsibu lil xi hadd li jimmanifattura materjal maħdum bir-resin u peress li Mario Bugeja kien midhla ta' hafna negozji, ghamilhom kuntatt mas-socjeta attrici. Ikkonferma li Mario Bugeja kien introduca lil Bonaventura Farrugia ghan-nom tas-socjeta attrici, li kienu ftehm li kellhom ibieghu xi prodotti tas-socjeta attrici gewwa Ghawdex. Qal li Bugeja ma kellux

x'jaqsam ma dan in-negozju, izda kellu nteress li jitmexxa sew peress illi kienu krew is-*showroom* tieghu ghal dan in-negozju. Qal li kien imur hu ghal materjal jew inkella kien igibu Mario Bugeja huwa u gej lura minn Malta minn xi xoghol iehor.

Jghid li jiftakar li fl-ewwel xahar kull ma kienu gabu kien xi kunsinna t'affarijiet li kienu servew bhala mostra u xi ammont ta' *stock* zghir u kien ircieva telefonata minghand dan Farrugia fejn b'lehen gholi kien talbu is-somma ta' tlett elef lira Maltin (LM3,000) izda l-ghada kien rega' cempillu dan Farrugia u qallu li kien ghamillu din it-telefonata ghaliex kellu xi nies fl-uffiiccju. Jghid imbaghad minn zmien ghal zmien, kien jigi mitlub jghamel xi pagamenti u huwa kien jitlob lis-socjeta attrici tibghatlu *statement* sabiex iħalsu, izda is-Sur Farrugia kien ighidlu li kien ser jibghatulu f'qasir zmien. Jghid li effettivament kienu għamlu diversi pagamenti *on account* izda is-socjeta attrici qatt ma baghtet *invoice* u wisq inqas xi *statement*. Ikkonerma li l-pagamenti kollha kienu johorgu permezz ta' kont li kien igib l-isem 'Emanuel Debono a/c Fieberman Gozo'. Ikkonferma wkoll li hafna mid-*delivery notes* ma kienx ikollhom prezz fuqhom.

Qal li maz-zmien il-problemi zdiedu tant li lanqas il-materjal komplut ma kienet qed tibghat is-socjeta attrici w għalhekk certu xogħol kellu jigi zarmat wara li jitwahhal. Kien hemm okkazjoni wkoll meta it-tankijiet tal-ilma kienu difettuzi u saħansitra anke dgħajsa giet ritornata lill-istess socjeta mis-sid u baqghu minghajr hlas. Qal ukoll meta kien hemm xi kwistjoni ta xiri ta' *tyres* minghand Mario Bugeja u l-kwistjoni spiccat billi s-socjeta attrici harget xi *credit notes* favur tieghu minflok li sar xi hlas effettiv. Dan nonostante pero is-socjeta attrici qatt ma baghtet xi *statement*, kienet tibghat biss *delivery notes*.

Qal li wara certu zmien iddecida flimkien ma Debono, li jitterminaw in-negozju li kellhom f'Għawdex u dan kien għall-ahhar tas-sena 1993 u kienu ftehm u mal-kumpaniji kollha li kellom jirritornaw l-istock li kien fadal u wara li huma jikkreditawhom kif dovut huma ihalsu l-bilanc dovut. Jghid li dan sar ma kulhadd salv mas-socjeta attrici li

baqghet ma baghtet l-ebda *statement*, ghalkemm talbuhom diversi drabi (Dok. B fol. 41).

Jghid li huwa kien tkellem mas-Sur Farrugia u kien talbu sabiex jiehu lura xi oggetti u li għandu jibgħatlu *statement*, izda l-oggetti gew ritornati minnu pero l-*statement* qatt ma wasal salv għall-ittra datata tmienja (8) t'April 1994 mibghuta lil Mario Bugeja mill-avukat tas-socjeta attrici esebita fl-atti u mmarkata bhala Dok. C (fol. 42). Isostni li huwa baqa' jitlob għall-hrug ta' *statement*, izda wara certu zmien is-socjeta attrici baghtet *statement* lil Mario Bugeja jew lis-socjeta tieghu 'Bellusa' liema *statement* gie mmarkat bhala Dok. D u jikkonsisti fi hdax il-faccata (fol. 43 et seq). Jirrileva li filwaqt li fid-dokument immarkat bhala Dok. C, l-ammont bilancjali huwa ta' LMLM1,382 fid-dokument immarkat bhala Dok. D, l-ammont bilancjali huwa ta' LM882.

Jispjega li huwa ma qabel xejn ma dawn id-dokumenti ghaliex sostna li la kien jinkludi l-*istock* kollu li kien gie ritornat u kien jinkludi *delivery notes* li huwa ma kellux kopji tagħhom. Huwa esebixxa kopja tal-korrispondenza li kienet intbaghtet permezz ta' *fax* (Dok. E). Huwa cempel lil dan Farrugia kemm il-darba, izda dan insista mieghu li kollox kien korrett. Kienu iltaqgħu sabiex jippruvaw jirrangaw il-pendenza ta' bejniethom, izda kollox kien għal xejn għaliex għalkemm iltaqgħu, ma waslux.

Xi snin wara, l-konvenut ighid li gie mitlub sabiex jgħati x-xhieda tieghu f'kawza li s-socjeta attrici kellha kontra Mario Bugeja u jghid li huwa gie mistoqsi jekk kienx hemm pendenzi mas-socjeta attrici u huwa wiegeb fil-posittiv għaliex qal li s-socjeta attrici kellha tipprovdi kopji tad-*delivery notes* li qatt ma ipprovdi u tirrifondi r-*returns* u mhux ghax kien hemm xi ammont dovut. Jikkonferma li s-socjeta attrici mhiex certa hija stess kemm għandha tiehu ghaliex filwaqt li fid-Dok. A qed titlob is-somma ta' (LM6433), f'din il-kawza qed titlob is-somma ta' (LM3612).

In kontr'ezami nhar it-tmienja w għoxrin (28) ta' Mejju 2008 jikkonferma li huwa kien kera l-*premises* minn fejn kien jopera minghand Mario Bugeja. Huwa cahad li kien

jinghata minghand is-socjeta attrici xi *delivery note* ma kull *delivery* li kien jghamel. Qal li huwa kien jinforma lis-socjeta attrici bl-affarijiet difettuzi li kienu jigu konsenjati. Qal li *returns* kienu isiru fuq bazi regolari kull meta kien jircievi lura xi materjal minghand il-klijent huwa kien jibghatulhom lura. Jghid li ftehim bil-miktub qatt ma kien hemm u kkonferma ukoll li Mario Bugeja ma kienx involut fin-negozju. Huwa kkonferma li d-Dok. BF 3 esebit fl-atti, hija *fax* mibghuta lilu minn Arthur Farrugia. Qal li l-bilanc hemm dovut fis-somma ta' LM2,933.19 m'ghadux dovut ghaliex minn dakinhar 'l quddiem huwa rritorna diversi prodotti.

Illi 'n kontr'ezami nhar l-għaxra (10) ta' Lulju 2008 l-konvenut jikkonferma li *statement* wiehed biss ircieva minghand Mario Bugeja u mis-socjeta attrici qatt ma kien ircieva. Muri d-Dok. BF 3, il-konvenut jikkonferma li dan kien mibghut minnu, izda minn dakinhar 'l quddiem saru xi *returns* w ghalhekk is-somma hemm indikata, ma hiex kollha dovuta. Ikkonferma li l-*istatement* li kien ghamel hu ma giex accettat mis-socjeta attrici. Jgħid ukoll li llum il-gurnata ma jeskludix li ghad hemm xi pendenza dovuta izda mhux dak mitlub mis-socjeta attrici. Jghid li n-negozju waqaf bejn wiehed u iehor fis-sena 1993 u wara rritorna xi oggetti. Jghid li s-socjeta attrici dejjem tbiddel l-bilanc dovut lilha minhabba ir-*returns* li saru.

Rat l-atti taz-zewg processi allegati ma dan il-process u s-sentenzi hemm mogħtija.

Rat in-nota ta' sottomissjonijiet tas-socjeta attrici prezentata nhar il-ħmistax (15) t'Ottubru 2008 u dik pprezentata mis-socjeta konvenuta nhar il-wieħed u tletin (31) t'Ottubru 2008.

Ikkunsidrat:

Illi s-socjeta konvenuta, bħala eccezzjoni tagħha qed tikkontendi li l-konvenut ghandu jigi liberat mill-osservanza tal-gudizzju ghaliex mhuwiex il-legittimu kontradittur. Pero nonostante din l-eccezzjoni, li ghalkemm m'inghatax bhala eccezzjoni preliminary, din il-Qorti hasset li kellha

tittratta magħha in linea preliminary, għaliex jekk din l-eccezzjoni tigi milqugħa, l-kawza tiegħa hawn u ma jkunx hemm lok li l-Qorti tiddecidi fuq l-eccezzjonijiet l-oħra.

Illi l-konvenut ma ressaq l-ebda prova 'n sostenn ta' din l-eccezzjoni u fil-fatt iġid fix-xhieda tiegħu, li huwa kien jinnegozja mas-socjeta attrici u li kien jgħamel ordnijiet u jgħamel *returns* u jcampel lid-Diretturi tagħha sabiex jittellem fuq in-negozju u l-andament tiegħu. Jgħid ukoll li Mario Bugeja ma kellux x'jaqsam man-negozju, izda kien hu u Emanuel Debono li kienu qed jiggstixxu n-negozju mas-socjeta attrici, pero peress li ma kien hemm l-ebda talba għal kġamat in kawza ta' Emanuel Debono, din il-Qorti għandha tqis t-talbiet attrici fil-konfront tal-konvenut odjern biss.

Għalhekk tali eccezzjoni qiegħda tigi miċħuda bl-ispejjez.

Illi dwar il-mertu, l-konvenut eccepixxa l-preskrizzjoni tal-azzjoni ai termini tal-artikoli 2148 u 2149 li huwa dak ta' sentejn u fin-nuqqas, dak ai termini tal-artikolu 2156 u cioe dak ta' hames snin. Illi mill-provi prodotti jirrizulta li n-negozju kien għadu spicca fis-sena 1993 u din il-kawza giet intavolata fis-sena 2005, tmien snin wara li l-istess negozju gie terminat. Ma jirrizultax mill-atti li effettivament is-socjeta attrici pprezentat xi att ufficcjali fil-konfront tal-konvenut sabiex twaqqaf il-perjodu preskrittiv milli jiddekorri.

Illi din il-Qorti fliet l-atti processwali, b'mod partikolari l-processi taz-zewg kawzi li kien hemm pendenti fil-konfront ta' Mario Bugeja u minn hemm jista jigi facilment stabilit li n-negozju verament kien sehh fis-snin 1991 sa nofs 1994 w għalhekk, stante li l-kawza odjerna giet istitwita fis-sena 2005, zgur li l-azzjoni hija wahda preskritta.

Bonaventura Farrugia jgħid fl-affidavit tiegħu, li l-konvenut jammetti li kellu jgħati lis-socjeta attrici, izda meta din il-Qorti qrat x-xhieda li huwa ta u sussegwentement l-ispjegazzjoni li kien ta viva voce il-Qorti dwar l-affidavit minnu prezentat, jirrizulta li mhuwiex minnu li huwa qatt qal li kellu jgħati lis-socjeta attrici, izda li kien hemm xi

pendenzi u spjega li kien hemm xi dokumentazzjoni li kien talab u baqa' li m'inghatax. Il-fatt li l-konvenut jghid li ma jeskludix li ghandu jghati fix-xhieda tieghu 'n kontr'ezami fis-seduta tal-għaxra (10) ta' Lulju 2008, ma jfissirx li qed jaccetta li l-ammont mitlub fl-avviz huwa dovut.

Illi 'n oltre tirrizulta konfuzjoni shiha dwar dak li qed titlob is-socjeta attrici u jekk verament is-socjeta attrici kellha tiehu mingħand il-konvenut u jekk in effetti kellha tieħu, kemm kellha tieħu.

Is-socjeta attrici fl-ewwel lok ppruvat it-talba taghha permezz t'esibizzjoni ta' *statements of accounts* jew xi *ledgers* u mhux toqghod biss fuq kalkoli maghmula mill-istess konvenut u mhux kolloborati b'ebda dokumentazzjoni relattiva. Fl-atti ma hemm esebit l-ebda *invoice* jew rendikont f'isem il-konvenut. In oltre is-socjeta attrici messha wkoll ressqet provi sabiex tipprova li l-azzjoni odjerna mhiex wahda preskritta, kif allegat mill-konvenut.

Il-Qorti hawnhekk taghmel referenza għall-artikolu 562 tal-Kodici Civili w appuntu għal dak l-obbligu tal-fatt li jmiss dejjem lil min jallegah, w appuntu għas-sentenza mogħtija mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fl-ismijiet **Joseph Tonna vs Philip Azzopardi** deciza nhar it-tnax (12) t'April, 2007 mill-Onorevoli Imhalled Dottor Philip Sciberras fejn inghad illi "*in materja ta' provi, r-regoli l-aktar prevalenti fl-ordinament guridiku tagħna jidhru li huma dawn:*

a) *Ibda biex ir-regola tradizzjonali tal-piz tal-provi timponi a kariku tal-parti li tallega fatt l-oneru li ggib il-prova ta' l-ezistenza tieghu. Tali oneru hu wgwalmart spartit bejn il-kontendenti, sia fuq l-attur li jsostni l-fatti favorevoli li jikkostitwixxu l-bazi tad-dritt azzjonat minnu (actori incumbit probatio), sia fuq il-konvenut għas-sostenn tal-fatt migjub minnu biex jikkontrasta il-pretiza tal-attur (reus in excipiendo fit actor) – Ara Vol. XLVI/i/5.*

b) *Fil-kors tal-kawza dan il-piz jista joxxilla minn parti għall-ohra, għax, kif jinghad, 'jista jkun gie stabbilit*

fatt li juri prima facie li t-tezi ta' l-attur hija sostenuta' – Ara Vol. XXXVII/i/577;

c) *Il-gudikant adit mill-meritu tal-kaz hu tenut jiddeciedi iuxta allegata et probata, u dan jimporta illi d-decizjoni tieghu tigi estratta unikament mill-allegazzjoni tal-partijiet. Jigifieri, minn dawk ic-cirkustanzi tal-fatti dedotti ghab-bazi tad-domanda jew ta' l-eccezzjoni u l-provi offerti mill-partijiet. Jikkonsegwi illi d-dixxiplina tal-piz tal-provi ssir bazi tar-regola legali tal-gudizzju 'n kwantu timponi fuq il-gudikant il-konsiderazzjoni li l-fatt allegat mhuwiex veru ghax mhux ippruvat;*

d) *Il-valutazzjoni tal-provi hu fondat fuq il-principju tal-konvinciment liberu tal-gudikant. Lilu hu moghti l-poter diskrezzjonali tal-apprezzament tar-rizultanzi probatorji w allura hu liberu li jibbaza l-konvinciment tieghu minn dawk il-provi li hu jidhirlu li huma l-aktar attendibbli w idoneji ghall-formazzjoni tal-konvinciment tieghu. Naturalment dik id-diskrezzjoni tieghu hi soggetta ghal dak il-limitu legali impost fuqu mill-artikolu 218 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili li jrid li fis-sentenza tinghata motivazzjoni ragonata li tikkonsenti l-kontroll tal-hsieb logiku segwit fuq appell interpost mis-sentenza. Motivazzjoni din, li jekk jinstab li tirrispondi mal-logika w ir-razzjonalita, kif ukoll koerenti ma' l-elementi utilizzati allura skond giurisprudenza konkordi, ma tigix disturbata minn Qorti ta' Revizjoni – Ara b'ezempju **Ramchand Kilumal noe vs Jessie Blanco** – App. 30 ta' Gunju, 1912 (Vol. XXIV/i/104)";*

Illi ghalhekk, in konkluzjoni, l-Qorti hija tal-fehma li l-attur naqas li jipprova li l-azzjoni mhiex preskritta u din il-prova kienet tispetta lilu sabiex iressaq.

Illi din il-Qorti qieghda tqis li din l-azzjoni hija preskritta bil-perijodu preskrittiv ta' hames snin kif dispot fl-artikolu 2156 tal-Kodici Civili kif imsemmi fit-tielet eccezzjoni tal-konvenut, stante li miz-zmien meta gie terminat in-negozju u meta nfethet il-kawza odjerna, għaddew xejn inqss minn kwazi tmin snin sħaħ.

Kopja Informali ta' Sentenza

Għaldaqstant il-Qorti qiegħda tilqa l-eccezzjoni ta' preskrizzjoni ta' hames snin kif sollevata mill-konvenut fit-tielet eccezzjoni u ttrispingi l-kumpliment tal-eccezzjonijiet tiegħu u ttrispingi wkoll t-talbiet attrici.

L-ispejjez ta' dawn il-proceduri jithalsu mis-socjeta attrici.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----